

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини та тваринництва Кафедра внутрішньої патології та морфології

Силабус навчальної дисципліни «МЕТОДИКА, ЕТИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ»

1. Профіль дисципліни

Освітньо-наукова програма «Ветеринарна медицина»	Освітній ступінь – доктор філософії Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина Спеціальність: Н6 Ветеринарна медицина Освітньо-наукова програма «Ветеринарна медицина» Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Рік підготовки – 1, семестр – 2 Компонента освітньої програми: <i>обов'язкова</i> Цикл підготовки: <i>універсальної підготовки</i> Мова викладання: українська
---	--

2. Інформація про викладача

Викладач	Кот Тетяна Францівна, доктор ветеринарних наук, професор
Профайл викладача	https://surl.li/egmhpo
Контактна інформація	номер телефону: +38 (098) 2114833 корпоративна адреса E-mail: tetiana.kot@polissiauniver.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	http://m.polissiauniver.edu.ua/course/view.php?id=2254
Консультації	Очна /Онлайн (за потреби) консультація через Zoot щосереди з 14.00 до 16.00

3. Анотація до дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методика, етика та організація наукових досліджень у ветеринарній медицині» є формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти системи теоретичних знань і практичних навичок з методології, методики, етики та організації наукових досліджень у ветеринарній медицині, необхідних для самостійного планування, виконання, аналізу та представлення оригінальних наукових досліджень, формулювання і перевірки наукових гіпотез, отримання нових наукових результатів, а також дотримання норм професійної та академічної доброчесності на всіх етапах наукової діяльності, включно з підготовкою та захистом дисертації.

Основними завданнями є:

1. Ознайомлення здобувачів з сучасними підходами до методології наукових досліджень у ветеринарній медицині, логікою наукового пізнання та структурою наукової роботи.
2. Формування здатності виявляти, формулювати та обґрунтовувати наукові проблеми, визначати об'єкт, предмет, мету, завдання та гіпотези дослідження.
3. Опанування принципів планування експериментальних і теоретичних досліджень, вибору адекватних методів дослідження, зокрема морфологічних, біологічних, статистичних і комп'ютерних методів.
4. Розвиток навичок пошуку, систематизації, критичного аналізу та інтерпретації наукової інформації з вітчизняних і зарубіжних джерел з дотриманням академічної доброчесності.
5. Формування вмінь аналізувати результати власних і сторонніх наукових досліджень, оцінювати їх наукову новизну, достовірність і практичну значущість.

6. Засвоєння етичних принципів проведення наукових досліджень у ветеринарній медицині, зокрема щодо використання тварин у дослідах, біобезпеки та відповідальності дослідника.

7. Формування навичок наукової комунікації: підготовки наукових публікацій, презентацій, доповідей, оформлення дисертаційної роботи та проходження процедури її захисту.

8. Розвиток здатності застосовувати набуті методологічні знання у власній науково-дослідній та викладацькій діяльності у сфері ветеринарної медицини.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей: а) загальних (ЗК): **ЗК 2.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; б) спеціальних (СК): **СК 1.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері ветеринарної медицини, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень з дотриманням вимог професійної етики. **СК 2.** Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання з ветеринарної медицини та дотичних до неї напрямів.

Програмні результати навчання (ПРН): **ПРН 3.** Формулювати і перевіряти наукові гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків наявні літературні дані та докази, зокрема результати експериментальних досліджень, спостережень, теоретичного аналізу та комп'ютерного моделювання систем і процесів у сфері ветеринарної медицини. **ПРН 5.** Планувати і виконувати експериментальні та теоретичні дослідження з ветеринарної медицини і дотичних до неї суміжних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично оцінювати та аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. **ПРН 8.** Глибоко розуміти загальні принципи, методи та методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері ветеринарії та у викладацькій практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методика, етика та організація наукових досліджень у ветеринарній медицині» здобувач вищої освіти повинен **знати:** загальні принципи, методи та методологію наукових досліджень у ветеринарній медицині; логіку наукового пізнання, структуру та етапи виконання наукового дослідження; вимоги до формулювання наукової проблеми, мети, завдань, об'єкта, предмета та гіпотез дослідження; сучасні підходи до планування експериментальних і теоретичних досліджень, зокрема з використанням морфологічних, біологічних і статистичних методів; принципи наукової та професійної етики, академічної доброчесності, біоетики та відповідального використання тварин у наукових дослідженнях; правила оформлення та представлення результатів наукових досліджень, підготовки наукових публікацій, доповідей і дисертаційних робіт. Повинен **вміти:** виявляти та формулювати наукові проблеми у сфері ветеринарної медицини, обґрунтовувати актуальність досліджень; формулювати та перевіряти наукові гіпотези, добирати адекватні методи дослідження для їх перевірки; планувати й організувати експериментальні та теоретичні дослідження з дотриманням норм професійної та академічної етики; здійснювати пошук, аналіз, систематизацію та критичну оцінку наукової інформації з різних джерел; інтерпретувати результати власних досліджень і результати інших науковців у контексті сучасних наукових знань; оформлювати та представляти результати наукової роботи у вигляді статей, тез, презентацій і дисертаційних матеріалів.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
	Денна
Лекції	16
Практичні	16
Самостійна робота	88

4.2. Зміст початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Структура курсу	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади науки, методологія та етичні основи наукових досліджень у ветеринарній медицині			
1	T1	Поняття, зміст і функції науки. Планування наукових досліджень. Історія зародження й розвитку ветеринарної науки. Поняття про наукове дослідження. Наукові дослідження у закладах вищої освіти. Вибір теми наукової роботи. Формулювання назви наукової роботи. Підготовка анотації наукової роботи.	16
2	T2	Етика науки та академічна доброчесність. Свободи, права і обов'язки дослідників. Загальні етичні принципи дослідників. Поняття академічної доброчесності. Види порушень академічної доброчесності. Академічна відповідальність, її види.	16
3	T3	Біоетичні вимоги у ветеринарних наукових дослідженнях. Поняття «біоетика». Принцип трьох R. Загальні етичні вимоги при використанні хребетних тварин у наукових експериментах. Положення про комісію з біоетики.	14
4	T4	Альтернативи використанню тварин у дослідженнях. Комп'ютерні моделі. Культури клітин і тканин. Альтернативні організми. Термінологія моделей дослідження («in vitro», «ex vivo», «in vivo», «in situ», «in silico», «in utero»).	14
Змістовний модуль 2. Організація, виконання та представлення результатів наукових досліджень			
5	T5	Етапи наукових досліджень та аналіз результатів. Процес наукового дослідження, його характеристика. Загальна схема наукового дослідження. Аналіз одержаних даних і результатів дослідження. Правила написання звіту згідно з ДСТУ 3008:2015.	16
6	T6	Експериментальні дослідження та лабораторні тварини. Поняття «експеримент», його класифікація. Методологія експерименту. Методи постановки дослідів. Поняття про лабораторні тварини, правила роботи з ними.	16
7	T7	Документування та статистична обробка наукових даних. Поняття про первинну документацію наукових досліджень. Вимоги щодо оформлення первинної документації. Сучасне програмне забезпечення для статистичного аналізу наукових даних. Призначення та основні види графічного зображення даних.	14
8	T8	Наукова комунікація та оформлення результатів досліджень. Науково-технічна інформація у науковій роботі. Патент і патентний пошук з використанням інтернет-ресурсів. Види наукових публікацій і вимоги до наукових фахових видань. Стили цитування та правила оформлення списку використаних джерел.	14
Разом			120 год

4.3. Форми контролю та методи оцінювання

Основними видами контролю результатів навчання під час вивчення дисципліни «Методика, етика та організація наукових досліджень у ветеринарній медицині» є: поточний, періодичний і підсумковий. **Поточний контроль знань** здійснюється на кожному лабораторному занятті відповідно з конкретними цілями кожної теми і включає перевірку знань теоретичного матеріалу та практичних навичок з теми, що передбачається робочою програмою. За сукупністю певних тем здійснюється **періодичний контроль** у вигляді модульних контрольних робіт. Після вивчення курсу застосовується **підсумковий контроль** у формі заліку.

Підсумкова оцінка визначається як середнє арифметичне значення оцінювання знань і вмінь здобувача вищої освіти за поточний та підсумковий контроль за 5-бальною системою з наступним переведенням в 100-бальну шляхом множення середнього значення на коефіцієнт переведення 20.

Критерії оцінювання результатів навчання

Усне та письмове опитування оцінюється за такими критеріями: **5 балів** – здобувач вищої освіти вільно та ґрунтовно володіє навчальним матеріалом з теми; відповідає ґрамотно, логічно й послідовно; наводить приклади з літературних джерел; виявляє здатність до аргументованої наукової дискусії; розв'язує завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки; **4 бали** – здобувач вищої освіти добре орієнтується в матеріалі, відповідає на більшість запитань повно й змістовно, проте не завжди впевнено; допускає окремі неточності або помилки у термінах, які виправляє в ході відповіді; демонструє знання на достатньому рівні, але не завжди може застосувати їх у нестандартних ситуаціях; **3 бали** – здобувач вищої освіти відтворює матеріал неповно, відповідь поверхнева й фрагментарна; припускається ґрубих помилок у термінології та класифікаціях; пояснює явища на побутовому рівні замість наукового; не здатен сформулювати розгорнуту й логічну відповідь, недостатньо аналізує причини та механізми патолого морфологічних змін; **2 бали** – здобувач вищої освіти має лише фрагментарні знання, не орієнтується у ключових питаннях теми; не володіє професійною термінологією; не розуміє теоретичного і практичного значення теми; виклад уривчастий і несистемний; **1 бал** – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу; володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ; допускає істотні помилки; не володіє професійною термінологією; відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; **0 балів** – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Практичні завдання оцінюються за такими критеріями: 5 балів – здобувач вільно та ґрунтовно володіє навчальним матеріалом; чітко формулює мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження; правильно застосовує методологічні терміни та принципи наукової роботи; демонструє розуміння етичних аспектів досліджень, академічної доброчесності та біоетичних принципів; обґрунтовано аналізує наукові джерела та робить висновки; здатний пропонувати власні наукові рішення або проєкти; 4 бали – здобувач добре орієнтується у матеріалі; формулює більшість основних положень і завдань; застосовує терміни та методологію в цілому правильно; демонструє знання етичних та академічних стандартів; допускає незначні неточності або пропуски в аргументації; здатний робити висновки, але не завжди у нестандартних ситуаціях; 3 бали – здобувач відтворює матеріал частково; формулює основні елементи дослідження поверхнево; терміни та методологія використовуються непослідовно; аналіз джерел обмежений, висновки частково правильні; демонструє базове розуміння етичних норм і академічної доброчесності; 2 бали – здобувач володіє фрагментарними знаннями; не може повністю сформулювати мету, завдання та об'єкт/предмет дослідження; терміни та принципи застосовує некоректно; аналіз джерел та оцінка етичних аспектів неповні; висновки відсутні або формулюються поверхнево; 1 бал – здобувач демонструє лише мінімальні знання; не здатний описати основні принципи наукового дослідження; не розрізняє методологічні підходи; порушує базові норми академічної доброчесності; висновки відсутні; 0 балів – здобувач не володіє навчальним матеріалом, не може виконати завдання та не розуміє змісту теоретичних питань і практичних аспектів дисципліни.

Самостійна робота оцінюється за 5-бальною шкалою за наступними критеріями: упорядкованість – логічність і послідовність викладу матеріалу (**1 бал**); самостійність – виконання завдання без сторонньої допомоги; уміння аргументовано висловлювати власну позицію (**1 бал**); креативність – оригінальність і новизна підходу, застосування нестандартних рішень, здатність виходити за межі традиційних схем мислення (**1 бал**); технічне оформлення – дотримання технічних вимог (формат, шрифт, кегль, інтервал, параметри сторінки тощо) (**1 бал**); пошук дослідника – використання актуальних наукових джерел з патоморфології тварин

та ілюстративних матеріалів із них (**1 бал**). За наявності вищезазначених характеристик здобувач вищої освіти може отримати 5 балів.

Модульні контрольні роботи здійснюються у формі тестових завдань письмово або через університетську платформу Moodle. Кожна модульна контрольна робота складається з 20 тестових завдань, за кожне з яких нараховується 0,25 бала. Критерії оцінювання: **5 балів** – 20 правильних відповідей; **4 бали** – 16–19 правильних відповідей; **3 бали** – 14–15 правильна відповідь; **2 бали** – 10–13 правильних відповідей; **1 бал** – 1–9 правильних відповідей; **0 балів** – правильних відповідей немає.

Оцінювання результатів навчання за **методом самоконтролю і самооцінювання** (0–5 балів) здійснюється на підставі здатності здобувача до самостійного аналізу, рефлексії та обґрунтованої самооцінки результатів власної навчальної й науково-дослідної діяльності з урахуванням методичних, етичних та організаційних засад наукових досліджень у ветеринарній медицині: **5 балів** – здобувач демонструє повне й усвідомлене засвоєння навчального матеріалу; здатний до глибокого самоаналізу результатів власної діяльності; самооцінка є аргументованою, об'єктивною та критичною; виявляє вміння самостійно ідентифікувати помилки та визначати шляхи їх усунення; дотримується принципів академічної доброчесності, методологічної коректності та біоетичних норм; **4 бали** – здобувач у цілому правильно оцінює результати власної діяльності; самооцінка адекватна, проте недостатньо глибоко обґрунтована; допущені незначні неточності у самоаналізі методичних або етичних аспектів; здатний до корекції власних дій за методичної підтримки викладача; **3 бали** – здобувач здійснює базовий самоаналіз; самооцінка частково відповідає реальним результатам діяльності; усвідомлення методологічних, організаційних та етичних аспектів наукових досліджень є фрагментарним; виявляє обмежену здатність до самокорекції; **2 бали** – самоаналіз поверхневий і формальний; самооцінка не відображає фактичного рівня досягнутих результатів; допущені суттєві помилки в розумінні методичних і етичних засад наукових досліджень; відсутня цілісна рефлексія власної діяльності; **1 бал** – здобувач демонструє мінімальний рівень усвідомлення результатів власного навчання; самооцінка необґрунтована або декларативна; відсутнє розуміння ролі методики, етики та організації наукових досліджень у ветеринарній медицині; **0 балів** – здобувач не здійснює самоконтроль і самооцінювання результатів власної навчальної та науково-дослідної діяльності.

Підсумковий контроль (залік) проводиться у формі тестування письмово або через університетську платформу Moodle, та передбачає виконання здобувачами вищої освіти 40 тестових завдань Критерії оцінювання: **5 балів** – 36–40 правильних відповідей; **4 бали** – 32–35 правильних відповідей; **3 бали** – 28–31 правильна відповідь; **2 бали** – 20–27 правильних відповідей; **1 бал** – 1–19 правильних відповідей; **0 балів** – немає правильних відповідей.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний та періодичний контроль								Індивідуальне самостійне завдання	Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
5	5	5	5	5	5	5	5			
Контрольна робота за змістовним модулем 1 – 5				Контрольна робота за змістовним модулем 2 – 5				5	5	100

Шкала оцінювання: національна та шкала університету

Сума балів за шкалою університету (за всі види освітньої діяльності)	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи) практики	для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
75-89	Добре	
60-74	Задовільно	
менше 60	Незадовільно	Не зараховано

5. Політики дисципліни

Академічна доброчесність. Здобувачам вищої освіти пояснюється цінність набуття нових знань; сутність, особливості та причини неприпустимості академічного плагіату (списування), заохочують до самостійного виконання навчальних завдань, коректного посилання на джерела інформації у разі запозичення наукових матеріалів.

Правила поведінки учасників освітнього процесу. Здобувачі повинні підтримувати порядок в аудиторіях, бережно ставитися до інструментарію та обладнання. Користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими пристроями під час занять відбувається у випадках, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача. У разі виникнення певних труднощів при вивченні дисципліни здобувач освіти може звертатися до викладача у години консультацій за додатковими роз'ясненнями.

Досягнення результатів навчання. Завдання, передбачені програмою дисципліни, здобувачі мають здавати вчасно, у встановлений термін. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у конференціях, тривога, відсутність світла тощо) термін зарахування навчальних завдань може бути подовжений за погодженням із викладачем курсу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, зараховуються зі зниженням оцінки.

Для здобувачів з особливими потребами передбачене інтенсивне використання мобільних технологій навчання (месенджери Viber тощо, університетська дистанційна платформа Moodle) для отримання необхідної навчальної інформації та представлення виконаних завдань.

Протягом курсу дисципліни можливий розвиток автономних навичок здобувачів (обирання власної теми, що не увійшла до переліку тем самостійної роботи та представлення презентації або постер/інфографіки або ситуаційного завдання).

6. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна

1. Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. *Методологія та організація наукових досліджень* : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с.
2. Дзьобань О. П. *Методологія, організація та технологія наукових досліджень* : навч. посіб. для аспірантів. Київ ; Одеса : Фенікс, 2025. 284 с.
3. Конопельник О. І., Фтомин Н. Є. *Основи наукових досліджень* : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Я. М. Чернодольського. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2025. 200 с.
4. Кот Т. Ф., Гуральська С. В. *Методологія наукових досліджень у ветеринарії*: навч. посіб. Житомир : Вид. НОВОград, 2023. 132 с.
5. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. / за ред. В. П. Горина. Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2023. 170 с.
- Руденко В. М., Руденко Н. М. *Основи наукових досліджень* : навч. посіб. Київ : Конкор, 2025. 228 с.

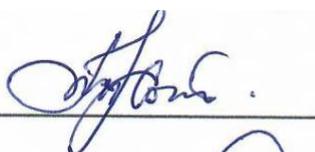
Додаткова

1. Бабух І. Б. Актуальність та специфіка сучасної методології наукових досліджень. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2023. 3 (318). С. 291–294.
2. Воскобойнік В.В., Кот Т.Ф. Використання лабораторних шурів у експериментальній та виробничій практиці. *Наукові читання 2023. Проблеми та перспективи розвитку тваринництва і ветеринарії в умовах євроінтеграції*: матеріали науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів (23 травня 2023 р.). Житомир, 2023. С. 17–19.
3. Гуральська С. В., Кот Т. Ф., Пінський О. В., Євтух Л. Г., Захарін В. В., Шнайдер В. Л. Благополуччя тварин і професійна етика у ветеринарній освіті: міжнародний досвід для України. *Грааль Науки*. 2025. 52. С. 552–561. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.23.05.2025.071>
4. Гуральська С., Кот Т., Євтух Л., Сокульський І., Заїка С., Грищук Г., Ковальчук Ю. Етичні аспекти використання тварин у наукових дослідженнях. *Науковий вісник ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Ветеринарні науки*. 2025. 27 (119). С. 25–31. <https://doi.org/10.32718/nvlvet11904>

5. Гуральська С., Буднік Т., Пінський О., Кот Т., Захарін В., Єнтух Л., Шнайдер В. Професійна етика ветеринарного лікаря: дилеми, стрес, мораль. *Науковий вісник ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Ветеринарні науки*. 2025. 27 (119). С. 45–50. <https://doi.org/10.32718/nvlvet11907>
6. Дударев І. М., Кузьмін О.В. Практикум з методології наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Олді+, 2023. 278 с.
7. Кот Т. Ф. Тести для самоконтролю знань з навчальної дисципліни «Методологія, етика та організація наукових досліджень у ветеринарній медицині» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності «Ветеринарна медицина». Житомир, 2026. 36 с.
8. Кот Т. Ф. Наукові публікації, індекси цитування, стилі оформлення літератури : Методичні вказівки для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методологія, етика та організація наукових досліджень у ветеринарній медицині» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, спеціальності «Ветеринарна медицина»; Житомир : Поліський національний університет, 2026. 20 с.
9. Кот Т. Ф., Ковальчук В. В., Писанко О. О. Практичне значення цифрової бібліотеки анатомії риб в освіті та науці. *Наукові читання 2025. Ветеринарна медицина і біорізноманіття в цифрову епоху: інновації, діагностика, захист* : матеріали XII щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників, аспірантів та магістрів, присвяченої Дню науки в Україні (20 травня 2025 р.). Житомир: Поліський національний університет, 2025. С. 76–77.
10. Кот Т. Ф., Прокопчук Д. Я. Закордонні журнали, як джерело доступу до науково-популярної інформації та даних досліджень з бджільництва. *Інновації щодо зимівлі та весняного розвитку бджолиних сімей (селекція, розведення, профілактика хвороб і апітерапія)* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 6 квітня 2024 року. Житомир: Поліський національний університет, 2024. С. 46–50.
11. Кот Т.Ф., Гуральська С.В. Альтернативи щодо використання тварин у біологічних і медичних дослідженнях. *Наукові читання 2023. Проблеми та перспективи розвитку тваринництва і ветеринарії в умовах євроінтеграції*: матеріали науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів (23 травня 2023 р.). Житомир, 2023. С. 28–32.
12. Кот Т. Ф., Бегас В. Л., Грищук Г. П., Колеснік Н. Л. Первинна документація наукових досліджень у ветеринарній медицині: методичні рекомендації для здобувачів третього (освітньо-наукового) і другого (освітньо-професійного) рівнів вищої освіти зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина». Житомир : Поліський національний університет, 2024. 50 с.
13. Положення про комісію з біоетики (П-29/17) від 24.01.2025 р. Житомир: Поліський національний університет. 2025. 8 с.
14. Сокульський І. М., Кот Т. Ф., Гуральська С. В., Євтух Л. Г., Заїка С. С. Професійна підготовка докторів філософії (PhD) у галузі ветеринарної медицини: методологічні та етичні аспекти наукових досліджень. *Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка»*. 2025. 7 (37). С. 1667–1681.
15. Комісія з біоетики. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://surl.li/bescbu>
16. Комісія з перевірки первинної документації дисертаційних досліджень. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://surl.li/ztcvuf>
17. Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених факультету ветеринарної медицини та тваринництва. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://surl.li/voqtkt>
18. Національний фонд досліджень України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://nrfu.org.ua/>
19. BASE (Bielefeld Academic Search Engine). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.base-search.net>
20. Canva. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.canva.com/>

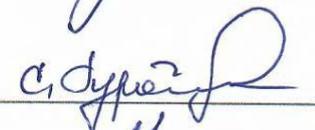
21. Coursera. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.coursera.org>
22. DOAJ (Directory of Open Access Journals). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.doaj.org>
23. edX. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.edx.org>
24. Elektronische Zeitschriftenbibliothek (EZB). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ezb.uni-regensburg.de>
25. Excel Online. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.office.com/>
26. Eurostat. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>
27. Google Scholar. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://scholar.google.com>
28. Google Sheets. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.com/sheets/about/>
29. Google Slides. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.com/slides/about/>
30. Jamovi. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.jamovi.org/>
31. JASP. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://jasp-stats.org/>
32. Mendeley. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mendeley.com>
33. OpenDOAR (Directory of Open Access Repositories). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://v2.sherpa.ac.uk/opensoar>
34. OpenEpi. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.openepi.com/>
35. PAST. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nhm.uio.no/english/research/resources/past/>
36. Powtoon. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.powtoon.com/>
37. Prezi. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://prezi.com/>
38. RStudio Cloud. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rstudio.cloud/>
39. Semantic Scholar. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.semanticscholar.org>
40. Visme. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.visme.co/>
41. Zotero. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.zotero.org>

Викладач

Тетяна КОТ

Завідувач кафедри внутрішньої патології та морфології

Світлана ГУРАЛЬСЬКА

Гарант ОНП «Ветеринарна медицина»

Тетяна КОТ